

HALF YEARLY (2020 - 21)

Student's Name:		Grade	VIII	Roll No.	
Date:	12/09/2020 (Saturday)	Time	3 hrs.	Subject	SANSKRIT
Teacher's Sign.				Total Marks	80

अपठित-गद्यांश

प्र-1 अधोलिखितान गद्यांशान पठित्वा निर्देशानुसारम् उत्तरत।

1- वृक्षाणाम उपयोगिता सर्वे जानन्ति। ते अस्मान 'ओषजनं'नाम प्राणवायुं यच्छन्ति। वृक्षसमूहः द्वयोः भागयोः विभक्तोऽस्ति वनम् उपवनञ्च। उद्यानं वटिका च उपवनस्यैव अङ्गम्। उपवनानि तु जननिर्मितानि भवन्ति। किन्तु वनानि सदा प्राकृतिकानि सन्ति। वनेभ्यः वयम् इत्थनाय भवनोपकरणाय निर्माणाय च काष्ठानि लभामहे। गृहे विद्यालये कार्यालये वा याः आसन्दिकाः काष्ठमञ्जूषाः गवाक्षाः आदयः भवन्ति। तेषां मूले वृक्षाः एव सन्ति। यानि पुस्तकानि वयं पठामः तानि अपि वेणुप्रभृतिभिः वृक्षैः निर्मितानि भवन्ति, विविधाः ओषधयः वृक्षाणां पादपानाञ्च नानाभिः अङ्गै यथा पत्रपुष्पैः रसेन वा निर्मिताः। भवन्ति। सर्वाणि खाद्यवस्तूनि वृक्षेभ्यः निर्मितानि भवन्ति। अथ किमाफलाहारः तु सर्वेषु आहारेषु श्रेष्ठः इति वैद्याः कथयन्ति।

क- एकपदेन उत्तरत-

[2-MARKS]

1- वृक्षाः अस्मान किं वायु यच्छन्ति?

उत्तर-----

2- सर्वश्रेष्ठः आहारः किमस्ति?

उत्तर-----

ख- पूर्णवाक्येन उत्तरत-

[4-MARKS]

1- पुस्तकानि केभ्यः निर्मितानि भवन्ति?

उत्तर-----

2- उपवनानि कैः निर्मितानि भवन्ति?

उत्तर-----

ग- संस्कृत नामानि लिखत-

[4-MARKS]

○ बगीचा -----

○ लकड़ी -----

○ जंगल -----

○ फूल -----

प्र-2 मञ्जुषायां दत्तानां पदानां सहायतया अधोदत्तान अनुच्छेदान पूर्यत- [10-MARKS]

अस्माकं देशः

(भूमिः, जनाः, रत्नानां, वसुधा, एकता, , हिन्दुस्तान, अस्माकं, हिमालयः, यमुना, विशेषता)

अयं -----भारतः देशः अस्ति। हिन्दुजनाः बहुलतां कारणात् अयं -----इति नाम्ना अपि ज्ञायते। अयं देशः प्रकृतेः क्रीडा----- अस्ति। भारतस्य उत्तर दिशायां -----पर्वतः स्थितोऽस्ति। भारतदेशे गंगा, -----आदि नद्यः प्रवहन्ति। अस्या ----- सर्वेषां अन्नानां----- जननी अस्ति। अत्र विविधा जातयः एवं बहुभाषिक -----निवसन्ति। अनेकतायाम ----- भारतस्य प्रमुख -----अस्ति।

रचनात्मक-कार्यम्

प्र-3 अधो ल खत-तद्भव-शब्दानां कृते पाठात् चत्वा संस्कृतपदानि लखत- [4-MARKS]

1- गोद ----- 3- कुआँ -----

2- भाई ----- 4- दूध -----

प्र-4 रेखाङ्कितानि पदानि आधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत- [5-MARKS]

(1) अम्बिका क्रोडे उप वशति।

उत्तर-----

(2) भोजपत्रोपरि लेखनम् आरब्धम्।

उत्तर-----

(3) लुब्धस्य यशःनश्यति।

उत्तर-----

(4) मानवाः वृक्षाणां छायायां वरमन्ति।

उत्तर-----

(5) द्रुधपुच्छः नाम शृगालः गुहायाः स्वामी आसीत्?

उत्तर-----

प्र-5 (अ) उ चतकथनानां समक्षम् 'आम्', अनु चतकथनानां समक्षं 'न' इति लखत- [5-MARKS]

(1) अहं वसुंधरा म्कुटुम्बं न मन्ये। -----

(2) अहं वज्ञान धना ज्ञानधना चास्मि। -----

(3) अहं परिवारस्य चक्षुषा संसारं पश्या म। -----

(4) समं जगत्मम काव्यैः मुग्ध मस्ति। -----

(5) अहम् अ ववेका भारतजनता अस्मि। -----

प्र-6 मञ्जूषातः क्रयापदानि चत्वा रिक्तस्थानानि पूरयत-

[6-MARKS]

निधेहि वधेहि जहीहि देहि भज चल कुरु

यथा-त्वं पुरतः चरणं निधेहि।

(1) मूढ! ----- धनागम तृष्णाम्।

(2) -----गो वन्दम्।

(3) सततं ध्येयस्मरणं -----।

(4) त्वं वद्यालयं -----।

(5) राष्ट्रे अनुरक्तिं -----।

(6) मह्यं जलं -----।

व्याकरण

प्र-7 अधो ल खतपदयोः सन्धिं कृत्वा लखत- [5-MARKS]

1- अधुना	+	एव	-----
2- प्रकृतिः	+	अस्ति	-----
3 लोकक्रीडा	+	आसक्ता	-----
4-सहसा	+	एव	-----
5-परामर्श	+	अनुसारम्	-----

प्र-8 वलोमपदानि लखत-

[5-MARKS]

1-भीतिः	-----
2-प्रसन्ना	-----
3-प्रकाशः	-----
4-सफलाः	-----
5-निरर्थकः	-----

प्र-9 समानार्थकानि पदानि लखत-

[4-MARKS]

1- जगति	-----
2- चक्षुषा	-----
3- तटिनी	-----
4- वसुन्धराम्	-----

प्र-10 धातुं प्रत्ययं च लखत-

[6-MARKS]

पदानि	=	धातुः	प्रत्ययः
1- द्रष्टुम्	=	-----	-----
2- पातुम्	=	-----	-----
3- खादितुम्	=	-----	-----
4- गन्तुम्	=	-----	-----
5- कृत्वा	=	-----	-----
6- करणीय	=	-----	-----

साहित्य

प्र-11 प्रश्नानाम् उत्तरा ण एकपदेन लखत-

[15-MARKS]

(1) मम सहजा प्रकृति का अस्ति?

उत्तर- -----

(2) केन सह मानवस्य आवश्यकता परिवर्तते?

उत्तर- -----

(3) सर्वः कं समीहते ?

उत्तर- -----

(4) स्वकीयं साधनं कं भवति?

उत्तर- -----

(5) संहस्य नाम कम्?

उत्तर- -----

(6) व्याधस्य नाम किम् आसीत् ?

उत्तर- -----

(7) चञ्चलः व्याघ्रं कुत्र दृष्टवान् ?

उत्तर- -----

(8) कस्मै किमपि अकार्यं न भवति।

उत्तर- -----

(9) बदरी-गुल्मानां पृष्ठे का निलीना आसीत् ?

उत्तर- -----

(10) सर्वः किं समीहते ?

उत्तर- -----

(11) अहं मन्त्रस्य चक्षुषां कं पश्यन्ती भारतजनताऽस्मि?

उत्तर- -----

(12) प थके वषमाःप्रखराः?

उत्तर- -----

(13) सततं कं करणीयम्?

उत्तर- -----

(14) एतस्य गीतस्य रचयिता कः?

उत्तर- -----

(15) सःकीदृशःक वःमन्यते?

उत्तर- -----

प्र-12 श्लोकाशांनं योजयत-

[5-MARKS]

1-मम गीतैर्मुग्धं समं जगत	क-पदयात्रा-देशाटन-प्रिया।
2-मम काव्यैर्मुग्धं समं जगत	ख-शालीना भारतजनताऽहम।
3-उत्सवप्रियाऽहं श्रमप्रिया,	ग-मम नृत्यैर्मुग्धं समं जगत।
4-लोकक्रीडासक्ता वर्धेऽतिथिदेवा	घ-रसभरिता भारतजनताऽहम।
5-अभिमानधना विनयोपेया,	ङ- भारतजनताऽहम।

[1-----,2-----,3-----,4-----,5-----]